

Objava vodnika »Kako do več lokalnih ekoloških živil na jedilnikih v vzgojno-izobraževalnih zavodih«

14.5.2026 - | gov.si

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na spletni strani objavilo praktični vodnik »Kako do več lokalnih ekoloških živil na jedilnikih v vzgojno-izobraževalnih zavodih«, ki je namenjen predvsem organizatorkam in organizatorjem prehrane v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in kuharskemu osebju.

Vodnik prikazuje dobre prakse in pristope za lažje vključevanje lokalnih ekoloških živil v procesih javnega naročanja, pomembno pa lahko pripomore tudi k vključevanju vseh lokalnih živil in shem kakovosti. Podlaga so konkretne prakse v slovenskem prostoru ter dejanske finančne, pridelovalno-oskrbovalne, infrastrukturne in kadrovske možnosti. Namenjen je predvsem organizatorkam in organizatorjem prehrane v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in kuharskemu osebju, lahko pa je v podporo tudi drugim strokovnim kadrom in deležnikom, ki se pri svojem delu ukvarjajo z javnimi naročili živil in krepijo lokalne oskrbovalne verige.

Zdravo prehranjevanje je vse bolj prepoznano kot ključna popotnica za zdravo življenje otrok in pomemben temelj zdrave družbe. Jedilnice in druge pedagoške vsebine v vrtcih in šolah so zato tudi pomemben prostor prehranske vzgoje, kjer se pri otrocih razvijajo zdrave prehranske navade, kultura prehranjevanja in odgovoren odnos do hrane. Kakšno hrano otroci jedo in kako jo spoznavajo, dolgoročno vpliva na njihov odnos do zdravega prehranjevanja, kmetijstva ter s tem na javno zdravje in dožemanje pridelave hrane. Številni organizatorji prehrane ugotavljajo, da otroci znanja in navade, pridobljene v šoli, pogosto prenašajo tudi v domače okolje.

Kuhinjam in jedilnicam v javnih zavodih pripada tudi pomembna vloga pri trajnostnem razvoju in ohranjanju slovenskih kmetij. Z izbiro slovenskih živil se krepijo kratke dobavne verige, ohranja podeželje, okolje in kmetijska gospodarstva. Posebej dragocena je uporaba lokalnih ekoloških živil, saj certificirana ekološka pridelava zagotavlja visoke standarde varovanja okolja, dobrobiti živali in zdravja pridelovalcev. Povečano povpraševanje po lokalnih ekoloških živilih v javnih zavodih spodbuja širitev ekološkega kmetijstva in podpira cilje Akcijskega načrta razvoja ekološkega kmetijstva v Sloveniji do leta 2027, ki med drugim stremi k večji trajnostni potrošnji v celotni družbi.

Pri nabavi živil javni zavodi sledijo zahtevam zelenega javnega naročanja, katerega cilj je zmanjševanje vplivov na okolje in podnebje. Uredba določa obvezne deleže ekoloških in kakovostnih živil ter spodbuja upoštevanje okoljskih in kakovostnih meril. Kljub napredku se nekateri javni zavodi pri doseganju teh ciljev še vedno soočajo z izzivi, ki pa jih bodo tudi s sledenjem vodniku morda lažje premagali. Tako bodo le še nadgradili organizirano prehrano v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji, ki je s svojo občudovanja vredno tradicijo in razširjenostjo lahko za zgled številnim državam po Evropi.

Vodnik: Kako do več lokalnih ekoloških živil na jedilnikih v vzgojno-izobraževalnih zavodih?

- **Kako do več lokalnih ekoloških živil na jedilnikih v vzgojno-izobraževalnih zavodih?**

Smernice in priporočila

- Vodnik ekološka živila VIZ koncni (pdf, 2.2 MB)

- **Pregled javnega naročanja živil**

Strategije in programi

- Pregled javno naročanje živil (pdf, 422 KB)

<https://www.gov.si/novice/2026-05-14-objava-vodnika-kako-do-vec-lokalnih-ekoloskih-zivil-na-jedilnikih-v-vzgojno-izobrazevalnih-zavodih>